Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

Конгрес Українських Націоналістів

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 14 вересня 2010 року № 35 (355)

Голова Конгресу Українських Націоналістів Олексій ІВЧЕНКО

Олексій ІВЧЕНКО: «УКРАЇНА І СЬОГОДНІ МОГЛА БИ ПЛАТИТИ РОСІЇ ЗА ГАЗ 95 ДОЛАРІВ»

Осінь завжди в Україні є початком нового політичного сезону. Про його особливості, виклики і перспективи – розмова кореспондента «Нації і держави» з Головою Конгресу Українських Націоналістів Олексієм ІВЧЕНКОМ.

«РОБИТИ РЕАЛЬНІ СПРАВИ ДЛЯ УКРАЇНИ – ОСОБИСТА ПОТРЕБА»

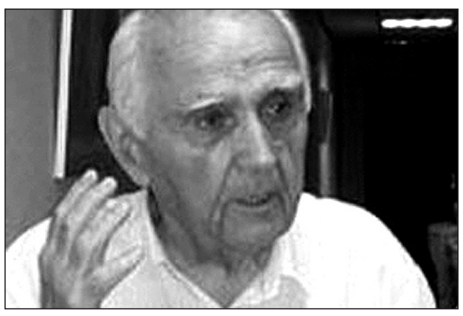
– Олексію Григоровичу, цьогоріч у вересні Конгрес Українських Націоналістів поминає останнього Головнокомандувача УПА Василя Кука. Здавалося б, ще недавно генерал-хорунжий жив поруч із нами, у Києві, жваво і гостро відгукувався на всі державотворчі процеси, настановляв молодь, писав книги, залюбки спілкувався із журналістами. За життя Василя Кука Конгрес Українських Націоналістів з величезною повагою й увагою ставився до цієї непересічної особистості: конгресівці часто бували у нього вдома, допомагали, чим могли, до останнього дня його життя. А коли душа Василя Кука полинула до кращих світів, наскільки мені відомо, Ви особисто зверталися до Президента Віктора Ющенка з приводу гідної організації похорон останнього Головнокомандувача УПА. Окрім того, без зайвих слів Ви надали значну суму для того, щоб виконати заповіт Василя Кука: поховати його у рідному селі. Сьогодні, молячись за упокій душі та вічну пам'ять спочилого, хотілося б почути: які спогади залишилися у Вас особисто від зустрічей з Василем Куком? Яке враження він на Вас справив?

– Василь Кук – легендарна особистість, легендарна постать у новітній історії України, останній головнокомандувач Української Повстанської Армії. Справді, за його життя ми не раз зустрічалися, бесідували про повстанські часи та на сучасні теми. Надзвичайно начитана людина із тверезим і світлим розумом: у свої 90 років знав історію і тих подій, що відбувалися в роки національно-визвольних змагань, і тих, що розвивалися в сьогоденні. Він дуже добре орієнтувався у сучасності, тверезо оцінював ситуацію і навіть прогнозував майбуття України. Багатогранна і неординарна постать. Безумовно, для мене навіть не стояло питання, чи організовувати на найвищому рівні поховання Василя Кука, коли 9 вересня 2007 року генерал-хорунжий УПА відійшов у вічність. У радянські та пострадянські часи Василь Кук доклав чимало зусиль для висвітлення правдивих подій національно-визвольної боротьби українців у ХХ столітті та навчання молоді. До того ж, Василь Кук був неабияким психологом. Я це зрозумів з першої нашої зустрічі і першої розмови. Було відчуття, що ми розуміємо один одного з півслова. Це людина, яка з першого погляду усвідомлювала, хто перед ним і як з людиною потрібно розмовляти задля досягнення тієї мети, яку він ставив перед собою. Василь Кук був не менш глибоким філософом, якщо зауважити, як він ставився до певних подій та речей. У мене після низки розмов з Василем Куком склалося абсолютне враження, що він не припиняв учитись життю: у свої 80 і 90 років Василь Кук перебував у руслі новітніх процесів в Україні, чітко володів ситуацією і безперервно вчився суголосно з часом.

Задля увічнення пам'яті Василя Кука Конгрес Українських Націоналістів і надалі планує проводити тематичні «круглі столи», аби висвітлювати його діяльність і в часи національно-визвольних змагань, і пізніше. Так само, як ми це робимо стосовно Ярослава і Слави Стецько, Степана Бандери, Романа Шухевича.

Закінчення на 4–5-й стор.

З ЛІТОПИСУ БОРОТЬБИ

Степан СЕМЕНЮК: УПА БУЛА ЛЮДЯМ РІДНОЮ

Бандера – єдиний лицар у Європі, хто 1941 року сказав Гітлеру «ні»... УПА зростала в боротьбі з фашистами... Енкаведешники видавали себе за вояків УПА, убивали дітей, жінок...

У День Незалежності, коли я поверталася додому, проходячи повз мітинг на одній з центральних площ Києва, почула короткий, тривалістю з хвилину, виступ котрогось з мітингувальників. Цей виступ мене буквально заворожив. Літній чоловік говорив про те, що незалежність слід здобувати щодня і щодня доводити, що ми її варті. А щоб стати вільними, треба хотіти стати вільними. У цих словах було стільки внутрішньої сили й щирості, що я вирішила поспілкуватися з промовцем.

Степан Семенюк – один із перших творців загонів Української Повстанської Армії, колишній в'язень, чий смертний вирок замінили на 20 років каторжних робіт. І він один з останніх воїнів УПА, хто ще залишився живий. У підручнику з історії для 5-го класу, переписаному на догоду кремлівському керівництву, вилучено розділ про УПА.

Сьогоднішнє інтерв'ю – наш подарунок тим, кому цікава чесна історія України. Я запросила пана Семенюка в УНІАН...

Ми спускалися з Михайлівської площі на Європейську, намагаючись пробитися крізь «святкові» загороди Управління державної охорони та міліції.

– Прошу обійти площу та йти через Майдан, – сказав мені охоронець, не пускаючи далі.

– Та зі мною 80-річний політв'язень, йому важко ходити, пропустіть нас, – намагалася переконати охоронця.

– Не положено, ето моя работа, – пробубонів він у відповідь.

– Мені не 80, а 90 років, і ми з вами прекрасно пройдемося Хрещатиком, – взявши мене під руку, сказав Степан Семенюк – політичний референт крайового проводу Організації Українських Націоналістів (щось на зразок ідеолога ОУН) та голова політичного відділу военної округи УПА. Цей літній чоловік виглядав справжнім аристократом порівняно з охоронцями від УДО, які нагадували радше зібрання поручиків ржевських, а не вишколених військовиків.

СТЕПАН БАНДЕРА – ЄДИНИЙ ЛИЦАР У ЄВРОПІ, ХТО 1941 РОКУ СКАЗАВ ГІТЛЕРУ «НІ»

– Пане Семенюк, як 1939 року Галичина сприйняла прихід радянських військ?

– Частина людей вітала прихід радянських військ. Симпатії до польської держави в українців не було. Хоча Польща була демократична держава, і, коли Україна була під Польщею, виходило багато української літератури, утім, на всю Рівненську та Волинську області існувала лише одна українська гімназія.

Закінчення на 6-й стор.

35

4 820102 210017

ЧЕСТЬ І ЧИН

У МАЄВІ ЗНАМЕН

У с.Красному на Львівщині відкрито пам'ятник Василеві Куку

Ірина ПАРАСЮК

Син Василя Кука Юрко КУК біля пам'ятника батькові.

В неділю, 12 вересня, неподалік Буська, в селі Красному відбулось відкриття пам'ятника генерал-хорунжому, останньому головному командирові УПА, голові Проводу ОУН в Україні, генеральному секретареві УГВР Василеві Куку.

Цього дня зібралась чисельна громада, аби віддати шану справжньому героєві та славному синові України. Масово до акції долучився Конгрес Українських Націоналістів, як і 2007 року, коли проводжали командира, конгресівця в останню путь. Тоді, під час погребіння, було обіцяно, що невдовзі тут збудують пам'ятник. І ось у маєві червоно-чорних знамен боротьби пам'ятник постав.

Скульптор Микола Малишко виконав пам'ятник у традиційному українському військовому стилі – він нагадує хресті на козацьких могилах та військові хрести на могилах Січових Стрільців. За доброю українською традицією місцеві священики окропили монумент свяченою водою та відслужили панахиду.

На відкриття прибули депутати Верховної та місцевих рад, делегації громадських організацій та політичних партій не лише Львівщини, а й сусідніх областей та міста Києва. Також була чисельна делегація Братства ОУН-УПА на чолі з головою Михайлом Зеленчуком. Серед присутніх були також громадський діяч Ірина Калинець, історик, директор Центру дослідження визвольного руху Володимир В'ятрович та інші. Серед присутньої численної родини був син Василя Кука Юрій.

Голова Всеукраїнського братства ОУН-УПА Володимир Зеленчук закликав усіх присутніх не припиняти боротьби за Українську Самостійну Соборну Державу і не дозволити, аби вороги знову панували на нашій землі.

Зі словом до громади звернувся Голова Львівської обласної організації Конгресу Українських Націоналістів Микола Пшевлоцький, який наголосив, що ідеї та чин Української Повстанської Армії та Василя Кука є неабияк актуальними в наш час.

«Безприкладна готовність та самопожертва до боротьби, до того, щоб віддати життя за свою правду, за свою істину, за свою землю, за свій народ сьогодні для нас теж має бути взірцем. Рівно ж як і взірцем має бути твердість і непоступливість, особливо в нинішніх політичних умовах, коли бачимо дуже багато готових до колаборації із репрезентантом ворожої антиукраїнської політичної сили. Зрештою, таким високим взірцем служіння нації, національній ідеї, служіння Україні є життєвий чин Василя Кука...» – зазначив Микола Пшевлоцький.

Про Василя Кука як про українського державника говорила дочка Президента УГВР Кирила Осьмака Наталя Осьмак. Зокрема вона пригадала, що генерал-хорунжий Кук постійно наголошував, що державу ми матимемо лише тоді, коли в Києві буде збудовано Пантеон слави справжнім героям України.

На вічe було зачитано також лист від Голови Світової Ліги Українських політв'язнів Богдана Качора, який був близьким приятелем Василя Кука. У листі зокрема читаємо: «Нехай він (Василь Кук. – **Ред.**) спочиває і знає, що справа українців не загине!»

Депутат Львівської обласної ради, член обласного проводу Конгресу Українських Націоналістів Михайло Вовк у своєму виступі зокрема зазначив, що «ми – славний народ і маємо обрати національно-свідомих людей, і хоч куди б кидала нас доля, ми повинні стверджувати: я – українець, і я гордий з цього!»

З А Я В А

Львівська обласна організація Конгресу Українських Націоналістів висловлює глибоку стурбованість діяльністю Служби Безпеки, яка затримала Руслана Забілого, науковця, дослідника національно-визвольного руху.

Р.Забілий – директор музею «Тюрма на Лонцького», який Президентом В.Ющенком і головою СБУ В.Наливайченком був заснований і згодом мав стати потужним дослідницьким центром.

Р.Забілий активно і продуктивно працював з розсекреченими, але надто важливими документами, які спростовують брудну наклепницьку кремлівську пропаганду проти УПА, «Нахтігалю», Головного командира УПА Романа Шухевича. Звичайно, це не подобається ФСБ і тим, хто служить московським спецслужбам.

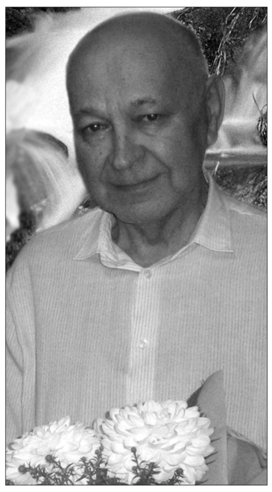
Арешт Руслана Забілого на Київському вокзалі, утримування його в СІЗО впродовж 14 годин, вилучення матеріалів, які стосуються УПА і Голодомору, є свідченням того, що в країні триває повзучий демонтаж демократичних здобутків. Очевидно, в СБУ прокидається ностальгія за тоталітарним режимом.

Львівська обласна організація Конгресу Українських Націоналістів гнівно засуджує репресивні дії представників СБУ щодо науковця, які, по-перше, – виходять за межі закону, а по-друге, є замовним актом на користь сусідньої держави.

Провід Львівської ОО КУН

ВІТАЄМО!

Шановний Василю Івановичу КЕРЗЮК!

Конгрес Українських Націоналістів щиро вітає Вас зі славним ювілеєм – 80-літтям.

Ви, як один із засновників Конгресу, багаторічний голова Хмельницької обласної організації КУН та член Головного Проводу Конгресу зробили вагомий внесок у розбудову і становлення нашої партії.

Працюючи понад сорок років викладачем, деканом у вищих навчальних закладах міста Хмельницького, незважаючи на заборону, Ви завжди читали студентам лекції українською мовою, прищеплюючи їм любов до рідної мови та України.

Впродовж багатьох років Ви активно працювали в обласному осередку Товариства української мови імені Тараса Шевченка, були засновником Всеукраїнського педагогічного товариства імені Григорія Ващенка. Саме такі патріоти, як Ви, підтримуючи освітні громадські організації, наповнювали українську освіту національним змістом.

Для нас, молодшого покоління, Ви є взірцем патріотизму, відданості та незламності духу.

Зичимо Вам міцного здоров'я, щастя, довгих років життя та родинного затишку! Нехай Ваші гарні справи примножують Ваші літа.

З роси і води Вам!

З повагою
Олексій ІВЧЕНКО,
голова Конгресу
Українських Націоналістів

ГОЛОДОМОР-33: ПАМ'ЯТИ ЗНИЩЕНИХ УКРАЇНЦІВ

СВІЧА ПАМ'ЯТИ

Ірина МОЛЧАНОВА

Отець Володимир проводить панахиду по загиблих.

Як відомо, 19 червня ц.р. у Києві біля Меморіалу жертвам голодоморів в Україні з ініціативи Світового конгресу українців ти Інституту національної пам'яті почалась безстрокова акція «Не дамо загасити свічу пам'яті».

Маріупольська «Просвіта» вирішила підтримати акцію в зручну для мешканців годину – у вересні місяці, напередодні виборів до місцевих рад. Запросила на збори біля міського пам'ятника жертвам голодомору та політичних репресій представників усіх опозиційних партій та організацій.

Панахиду по загиблих відслужив молодий священик Володимир, керівник тільки-но відкритої у місті 4-ї парафії Київського патріархату. Не так давно він належав до Московського патріархату, але там українцям роблять такі утиски, що не витримав і свідомо та остаточно перейшов до Київського патріархату. Важко українським священикам на Донеччині. Їм погрожують фізичною розправою, не дають фінансової допомоги, палять вагончики, де вимушені правити службу ці сміливі проповідники Господнього слова. Та все ж поступово зросійщена громада звикає до українських церков, і найперша підтримка їм надходить від членів «Просвіти».

На честь пам'яті невинно померлих присутні запалюють свічки. Нема такої родини у Маріуполі, де би пошепки не передавали з покоління в покоління спогади про добу, коли пухлі люди падали на вулицях, а дворічні діти їли сиру тюльку, бо більше їсти було нічого. «Ніщо не забуто і ніхто не забутий» – вірні цьому гаслу просвітяни Маріуполя минулого року майже три місяці щонеділі читали поіменний перелік загиблих у нашому місті від голоду та репресій. Цього року акція продовжується мітингами і хвилиною мовчання.

м.Маріупіль

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 35-02-09
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Олександр Антонов	8-093-903-86-62
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Пшевлоцький Микола	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 758-31-13
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 23-78-55
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Білах Іван	(8050) 339-56-12
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

НАШ ОБОВ'ЯЗОК

До чергового Великого Збору Конгресу Українських Націоналістів

Микола БІЛИЙ,
політолог

Вкотре вчитуючись в матеріали книги В.Іванишина «Нація Державність Націоналізм» (Дрогобич, «Відродження», 1992) та маючи досвід члена Політради, Головного Проводу партії і роботи в «низах», звертаюся з цим до всього членства, а особливо до делегатів Збору.

Мова піде про сформульовані В.Іванишиним ще 1992 р. речі (можливо, раніше, бо названа книга – другого видання) тому, що сформульоване тоді в прогностичному аспекті увиразнилося тепер, набрало закінчених форм і вбивчого для української нації змісту. Подамо лише окремі (але вкрай важливі для теми статті) тези в основному з підрозділу «Проблема пріоритетів»:

«...заслуговує на пильну й постійну увагу і політичного проводу, і широкого загалу проблема пріоритетів нинішньої боротьби. Усвідомлюючи її багатогранність, виділимо лише два, але найбільш сутнісні її аспекти: проблему домінанти інтересів та проблему суспільних сил у цій боротьбі.

Суть **проблеми домінанти інтересів** полягає в тому, що для успішної організації, ведення і завершення політичної боротьби необхідно точно визначити її напрям, етапи, те, який саме суспільний інтерес має бути реалізований на кожному з цих етапів та в кінцевому підсумку.

Україна зараз у такому катастрофічному стані, що дуже легко маніпулювати через популістські лозунги як окремими людьми чи соціальними групами, так і суспільством у цілому... В незалежній Україні українці **здобули право** на демократичні свободи, але ще **не здобули можливості** їх реалізувати для своїх національних потреб.

Наш час – це епоха протистояння і боротьби двох суспільних сил: народу і прокомуністичної (це в 1992 р., а тепер ще й кланово-олігархічної. – **Авт.**) бандократії. Перші не мають нічого і зведені до рівня жебраків; другі мають усе і, вчасно натискаючи на важелі влади та розкидаючи крихти перед голодними, завжди можуть гарантувати собі необхідну в демократичних процедурах більшість голосів. А це означає, що вони повністю зберегли можливість паразитувати на тілі народу й боротися проти його свободи, замінивши каральні методи на демократичні – набагато пристойніші та ефективніші... Демократія, яка урівнює народ і його гнобителів у правах, але не в можливостях їх реалізації, – це злочин проти народу... Проголошення соціальних потреб народу визначальними, домінантними, а його національних інтересів – чимось вторинним, а то й третьорядним, – це свідоме чи несвідоме штовхання його в нову, правда, вже «демократичну» неволю... Нація, яка нагоду зруйнування системи гноблення і створення національної держави проміняла на «шмат гнилої ковбаси» – на задоволення своїх сьогочасних соціальних потреб і на ілюзорні демократичні «свободи», – так і залишиться підневільною. «Мов паралітик той на роздоріжжі, людським презирством, ніби струпом, вкритий...» (І.Франко)... Україні необхідна не просто незалежна демократична держава, а держава національна. Бо тільки в такій державі безправна, пограбована, фізично, морально і психологічно покалічена нація зможе вилікувати себе від завданих ран і деформацій. Тільки така держава зможе гарантувати собі і тим неукраїнцям, які ділять зараз з нею її біду, вільне, заможне і демократичне (!) життя та надійні перспективи розвитку.

Нинішня боротьба українського народу починалася як національно-визвольна. Такою ж вона й залишається – незважаючи на всі потуги демократичних лідерів та прокомуністичних (а тепер і кланово-олігархічних. – **Авт.**) сил, також зарубіжних «меценатів» перших і других надати їй іншого, соціал-демократичного характеру. **Саме життя вимагає визначити характер нашої політичної боротьби як національно-визвольний, а її політичними домінантами – споконвічні, актуальні й перспективні інтереси українського народу.** Інакше нація відвернеться від борців-демократів, збайдужіє до здобутої незалежності і махне рукою на долю «нашої», але «не своєї» держави: для себе, мовляв, створили, самі й захищайте, – нам-то що з того?»

Сподіваюся, що з процитованих тез зрозуміла зав'язка теми про наш Обов'язок.

Не маємо права впадати в помилки української космополітичної демократії. Зобов'язані дати правдиву політичну оцінку тому, що сталося в Україні. Не треба боятися сказати народові, що так сталося тому, що демократичний провід виявився не адекватним тим національним завданням, які треба вирішити, і що здобуття Української національної держави за існуючих внутрішніх і зовнішніх політичних чинників можливе лише під українським націоналістичним проводом. Не треба боятися запитання від народу до націоналістів: а що ви можете зробити в існуючих умовах? Треба чесно відповісти, що все залежить не лише від націоналістичного проводу, а й від нього – народу. Треба пояснити народові, що Українська національна держава – це коли в руках українців-власників 80% командних висот, тобто: землі, підприємства промисловості, фінансів, транспорту, інформаційного простору і т.ін., коли в їхніх руках вся повнота влади, а середній клас при цьому складає десь за 60%. Треба пояснити народові, що шлях до такого стану не легкий і не швидкий, та що розпочатися він може лише тоді, коли він – народ (виборці) сформує націоналістичну владу в Україні, а вона розпочне тотальний всеобуч населення для повернення йому правдивої історії, національної пам'яті і гідності як українцям, так і національним меншинам, які є тепер на українській землі; і в міру того, як «безправна, пограбована, фізично, морально і психологічно покалічена» людність оздоровиться, космополітична бандократія не зможе купувати за кілограм гречки чи цукру голоси виборців, а якщо застосує фальсифікацію і силу, то пожне революційну бурю уже з рішучою експропріацією та кримінально відповідальністю. Треба пояснити людям, що такий шлях дасть уже їм, хто не в похилому віці, а їхнім дітям гарантовано, добробут і гідність (замість приниження) та добрі перспективи.

Все, про що йшлося вище, має знайти, на мій погляд, певне відображення в Програмі партії.

Певне, буде корисним видати масовим накладом скорочений варіант програми та помістити в ній у формі таблиці порівняльні характеристики за текстом В.Іванишина:

«Націоналізм – це філософія виживання і буття нації, тоді як шовінізм – це філософія поневолення і гноблення інших націй. В основі націоналізму – національна ідея, в основі шовінізму – великодержавно-імперський інтерес. Націоналізм починається з любові до свого, шовінізм – з ненависті до чужого. Мета націоналізму – свобода своєї нації, мета шовінізму – поневолення іншої. Націоналізм трактує інтернаціоналізм як міжнаціональні взаємини на засадах рівності націй, шовінізм перетворює інтернаціоналізм у засіб денаціоналізації народів і підпорядкування їх імперській чи великодержавницькій ідеї. Для націоналіста національні ознаки інших, їхні святині, символи, традиції, тощо – об'єкт поваги і пошанування; для шовініста – це те, що необхідно негайно знищити, викорінити і замінити своїм. Націоналізм облагоджує членів своєї нації, шовінізм веде свій народ до морального звиродніння. Націоналізм породжує сподвижників, мучеників і героїв; шовінізм – убивць, грабіжників, яничарів, холуїв. Опора націоналізму – найбільш свідомі, чесні й порядні люди; опора шовінізму – людська підлота. Націоналіст завжди бореться, щоб відстояти своє; шовініст – щоб загарбати чуже. Націоналізм зацікавлений у зростанні добробуту своїх громадян – це зміцнює національну державу; шовінізм зацікавлений у протилежному, бо ситих важче належкувати на інші народи, а без цього послабиться диктат держави, розпадеться імперія. Націоналізм породжує демократію – стосунки рівних; шовінізм веде до диктатури, бо ділить суспільство на гнобителів і гноблених. Відсутність чи брак націоналізму губить націю; відсутність чи хоч послаблення шовінізму розкріпачує народи...».

ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ

ПРИХОДЬ – ЗДАВАЙСЯ!

Володимир В'ЯТРОВИЧ,
історик, екс-директор Архіву СБУ

1937 рік починався з першого стуку в двері, з першого «Гражданін, пройдьомте», з першого страху «За ким?». Він набирав сили кожної ночі, коли хтось намагався не чути, що прийшли за його сусідом, коли хтось думав «А може, й справді є за що?», набирав сили з кожним полегшенням «Слава Богу, не за мною».

І кожної ночі тих «не за мною» ставало все менше й менше. Каток репресій підім'яв під себе спочатку сотні, відтак тисячі, десятки, сотні тисяч. Сотні тисяч, які легко могли зупинити його на самому початку похилої, але були розчавлені поодинці.

Перетворення спецслужби на інструмент репресій стало найстрашнішим, а тому й найціннішим уроком радянського минулого. Уроком, який повинен застерігати від можливостей повторення подібного на багато років. Це щеплення, здавалося, мало б забезпечити вічний імунітет від тоталітаризму, проте його виявилося так багато, що воно перетворилося на отруту, яка вбила пам'ять кількох поколінь.

Тому, можливо, багато хто не хоче помічати у діях теперішньої СБУ жодних сумних аналогій. Знову спрацьовує кляте «Це мене не стосується», яке дуже швидко може перерости у «Слава богу, не за мною».

Втручання в роботу засобів масової інформації, пресування громадських активістів, затримання міжнародних експертів – все це засвідчило, що наліт демократизму та європейськості на Службі безпеки був дуже тонким, його зняло першим же подувом вітру змін. А під ним виявився вічно живий образ «чекіста»-хижака, наділеного владними повноваженнями.

9 вересня о 7.30 шестеро співробітників СБУ без жодних пояснень на вокзалі у Києві затримали історика, директора національного музею «Тюрма на Лонцького» Руслана Забілого. Далі чотирнадцять годин «розмов» (поки навіть не допитів і ще зовсім «без пристрастія»), без права на дзвінок (поки ще не «без права на переписку»).

Причина такої завзятості нових чекістів, яка вилилася аж у понаднормовий робочий день, вкрай поважна. Забілий везе у комп'ютері державну таємницю. Тобто не те щоб зовсім усю таємницю, але, певно, якусь дуже важливу її частину, яка чомусь захована у документах УПА.

Саме матеріали понад півстолітньої давності виявилися секретом, на захист якого СБУ мобілізувала свої найкращі сили. Напевно, кляті бандерівці наперед знали усю інформацію про атомні об'єкти на території сучасної України, можливо, вони якимось чином отримали дані про її обороноздатність країни 2010 року, у будь-якому випадку, вони мусили знати щось вкрай важливе саме для сучасної України, аби їхня інформація вважалася таємною.

Адже чинний в Україні закон визначає державну таємницю як інформацію, поширення якої може завдати шкоду національним інтересам України. Де знайшли таку в звітах про бої УПА з німцями та НКВД чи мистецьких виконаних антисталінських листівках? Можливо, вона в сотнях кривавих сторінок, які розповідають про придушення визвольного руху?

Але тут у дію вступає ще одна цікава норма – державною таємницею не може бути інформація про порушення прав і свобод громадян, чим саме й були масові політичні репресії.

На жаль, інших документів у комп'ютері історика Забілого немає, тож треба, аби саме ці були видані за державну таємницю. Не особливо збентежив есбеушників той факт, що з цими ж документами можна ознайомитися в інформаційно-довідкових залах тієї ж СБУ у всіх областях.

Напевно, для того, аби вони врахували таку дрібницю, треба було про неї знати, тобто бодай раз відвідати електронний архів. Але думати – «удєл ботаніков», чекісти ж – діють.

Блискавична реакція української спецслужби на загрозу державності вилилася у те, що вже наступного дня після абсолютно неоформленого процесуально затримання і вилучення комп'ютера та жорстких дисків було порушено кримінальну справу.

З повідомлення сайту спецслужби: «Службою безпеки України порушено кримінальну справу за фактом готування до розголошення співробітником СБУ відомостей, що становлять державну таємницю, тобто за ознаками злочину, передбаченого ч. 1 ст. 15, ст. 328 Кримінального кодексу України.

Встановлено, що співробітник СБУ Забілий Р.В. з метою передачі третім особам несанкціоновано зібрав відомості, що становлять державну таємницю. 8 вересня 2010 року після прибуття зі Львова до Києва він був затриманий із цими відомостями. Наразі встановлюється коло осіб, яким призначалась зазначена інформація».

Тепер шукатимуть третіх осіб, яким, власне, і призначалася «таємна інформація». Полегшимо слідчим роботу і відкриємо ще один секрет: ця інформація призначалася історикам, журналістам, студентам, жертвам репресій, їхнім дітям, всім, хто цікавиться українським минулим.

Саме на її базі, сподіваємося, станеться колись справжнє переосмислення минулого, яке позбавить нас рецидивів тоталітаризму у сьогоденні. Тож коло третіх осіб дуже широке – це всі ми з вами.

Тому приходь і здавайся! Чесно скажи есбеушникам: «Забілий віз інформацію для мене!». Хай вони побачать, що «коло третіх осіб» здатне зупинити каток 37-го у 2010-му.

Зустрінемося у середу біля входу в будинок на Володимирській, 33 (чи, може, вже знов Короленка?). Прихопи диск із «таємною інформацією» для СБУ (її можна попередньо завантажити в електронному архіві на Ирининській, 4).

ПАЛІТРА ВИБОРІВ-2010

В УКРАЇНІ ОФІЦІЙНО СТАРТУВАЛА ВИБОРЧА КАМПАНІЯ

У суботу, 11 вересня, в Україні офіційно почалася виборча кампанія з виборів до місцевих органів влади, які призначені на 31 жовтня 2010 року.

Особливістю цих виборів є те, що вони вперше проводяться за змішаною пропорційно-мажоритарною системою: одна половина депутатів місцевих рад обирається за партійними списками, друга – в одномандатних округах, хоча висувати кандидатів у цих округах можуть тільки місцеві партійні організації. За змішаною системою обираються депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, а також обласних, районних і міських рад. Водночас депутати сільських і селищних рад обираються за мажоритарною системою. Кандидатів на посаду міських голів можуть висувати тільки місцеві партійні організації, сільські і селищні голови балотуються як від партій, так і шляхом самовисування.

Спочатку нова редакція закону про місцеві вибори припускала, що у виборах можуть брати участь лише ті місцеві партійні організації, які були зареєстровані не менше, ніж за 365 днів до виборів. Таким чином, молоді партії, такі, як «Сильна Україна» (лідер Сергій Тігіпко) і «Фронт змін» (лідер Арсеній Яценюк) не могли брати участі у виборах. Проте ця норма викликала негативну реакцію міжнародних організацій, і Верховна Рада незадовго перед виборами скасувала її.

Ще однією особливістю цих місцевих виборів є дуже стислі терміни: на всю виборчу кампанію відводиться лише 50 днів. Центральний виборчій комісії (ЦВК) відведено лише 5 днів на формування близько 700 територіальних виборчих комісій: обласних, районних, міських (міст обласного значення), районних у Севастополі. Тервиборчкоми формуються у складі 9-18 членів, до 15 з них повинні бути представниками парламентських партій, 3 – від інших, ЦВК їх визначає шляхом жеребкування. Комітет виборців України вже висловив побоювання, що ЦВК не встигне належним чином сформувати склад тервиборчкомів, що може спричинити до дисбалансу представництва політичних сил у них на користь коаліції, оскільки закон не передбачає норму про пропорційне представництво учасників виборів у керівництві комісій. На решту етапів виборчої кампанії також відведені стислі терміни: висування кандидатів у депутати і на посаду мерів пройде з 27 вересня до 2 жовтня, реєстрація повинна закінчитися 8 жовтня, після чого кандидати можуть розпочинати передвиборчу агітацію.

Згідно з законом про місцеві вибори, 31 жовтня не обираються депутати Київської міської ради і міський голова столиці, а також депутати Тернопільської обласної ради, оскільки вони були обрані на позачергових виборах, які пройшли після 2006 року.

Незадовго до початку виборчої кампанії в Києві, а також в інших великих містах, зокрема в Харкові, міські ради прийняли рішення про ліквідацію районних рад. Тому вибори в них проводитися не будуть.

Згідно з чинною Конституцією, термін повноважень сільських, селищних і міських голів складає 4 роки. Верховна Рада вже отримала висновок Конституційного суду і заздалегідь схвалила законопроект про внесення змін до Основного закону про продовження цього терміну з 4-х до 5-ти років. Проте до початку виборчої кампанії цей законопроект остаточно не було прийнято і він не набув чинності. У ЦВК допускають, що термін повноважень мерів, які будуть обрані на майбутніх виборах, може бути оскаржений в Конституційному суді, проте це ніяк не вплине на організацію і проведення виборів.

За матеріалами «Інтерфакс-Україна»

ТІ САМІ РОСІЙСЬКОМОВНІ ГРАБЛІ

Володимир МАНЬКО,
«Нація і держава»

Саме на них 31 жовтня знову повинні будуть наступити українські виборці, здебільшого мешканці півдня і сходу нашої країни, під час голосування за кандидатів до місцевих органів влади та підтримати Партію регіонів. Чому так? – запитаєте ви. Не будемо більше підтримувати біло-блакитних! Вони обіцяли Україну для людей, а будують лише для себе! Тарифи на газ зросли, ціни підвищуються, корупція квітне, у судах правди не знайти! – чую суголосні вигуки українців з усіх регіонів. Заспокойтеся, панове, та не зарікайтесь, бо проти вас знову застосовано випробувану політтехнологію, яка, на жаль, дає результат.

Полум'яний «правозахисник» народний депутат Колесніченко на прес-конференції в агентстві УНІАН вкотре підіймає питання про підвищення статусу російської мови в Україні. Наголошую, що вкотре перед виборами. Мовні права російськомовних громадян в Україні брутально порушуються, і з цим необхідно щось робити – ось рефрен прес-конференції пана Колесніченка. Але що саме робити – відповіді надано не було. При цьому він маніпулює якимись сумнівними папірцями, в яких начебто містились рекомендації Комітету міністрів Ради Європи. Цікаво вже те, що ці рекомендації надані на основі інформації з так званого «суспільного звіту» про виконання Європейської Хартії регіональних мов або мов меншин, яка підготовлена та подана до Ради Європи рухом «Російськомовна Україна», очолюваним самим же Колесніченком.

І дійсно, пересічний українець вже встиг зневіритись у цій владі, про що влада добре знає. Заступник глави президентської адміністрації Г.Герман визнала, що рейтинг Партії регіонів за півроку впав з 42% до 27,6%. Рівень підтримки регіоналів у суспільстві стрімко падатиме й надалі, пропорційно до падіння рівня життя громадян. Гречні передвиборчі обіцянки Януковича виявились мильними бульками. Крім того, українці не забули оборудку з газом, яку журналісти охрестили пактом Медведева–Януковича, в результаті чого були здані національні інтереси України в обмін на знижку ціни на газ для підприємств, підконтрольних олігархам з Партії регіонів. Місцеві вибори на переважній частині України регіоналам просто так не виграти. Відтак генні біло-блакитні інженери від політики терміново запускають в дію інструментарій мобілізації електорату та збирання голосів.

Поряд з тривіальним адмінресурсом, який неабияк має подіяти на місцевих виборах (а це державні адміністрації, школи, медичні установи, міліція, податкові адміністрації тощо), та контролем за підрахунком голосів (панування своїх людей у ТВК та ЦВК), для повної гарантії «правильного» результату виборів, необхідно ще застосувати механізм впливу на людину суто на рефлексивному рівні. Таких механізмів існує чимало. В даному випадку вимальовується гра у своїх та чужих. Свої для Партії регіонів – це передусім російськомовні громадяни. Своїх ображають, відтак їх необхідно захистити. І лише ми це зробимо, тож обирайте нас знову – негласно промовляє Колесніченко на прес-конференції. Певно, що ця технологія є принагідною не для усієї України, втім, для її переважної частини та великих міст. Для західної України буде застосовано щось інше. Слід зазначити, що атаки повинна зазнати людська свідомість, яка є програмною надбудовою її психіки та механізмом взаємодії людини з дійсністю. А кожна програма має свої коди, які можна змінювати (кодувати), що й намагаються робити подібні «правозахисники».

Насправді ж мовної проблеми в Україні не існує, хоча б тому, що усі українці розуміють російську, а росіяни українську. Крапка. І якщо регіонали справді щиро бажали б розв'язати це питання, вони б досі це зробили. Але ж чим тоді вони будуть кодувати (зомбувати) людей, мобілізовувати свій електорат перед виборами? Ось і носяться біло-блакитні «правозахисники» з нікчемними ініціативами щодо так званого захисту російськомовних громадян. У мене особисто одразу виникає запитання – а за які кошти? Хто платить за усі ці поїздки до Ради Європи, модерні сайти, блискучі різнокольорові буклети, прес-конференції, «круглі столи» тощо? Невже з державного бюджету України? А можливо, усе оплачують якісь зацікавлені особи за кордоном? Подібні запитання обов'язково мають бути предметом розгляду Генеральної прокуратури. Але вже за наступної влади.

– Цьогоріч КУН відзначав 90-річчя від дня народження засновниці партії, світлої пам'яті Слави Стецько. Наскільки мені відомо, Ви особисто як фізична особа виділили значну суму на побудову пам'ятника пані Славі. Що іще зроблено у підсумку роботи з увічнення пам'яті цієї незабутньої жінки?

– 14 травня КУН зорганізував урочисте покладання квітів до могили Слави Стецько на Байковому кладовищі. А через три дні у колишньому будинку Центральної ради, а нині Київському будинку вчителя, на дуже високому рівні пройшла Урочиста академія на честь 90-річчя від дня народження першої очільниці КУН. Фактично пошанувати пам'ять Слави Стецько прийшов цвіт сучасного справді демократичного українського політикуму: це екс-міністр закордонних справ Володимир Огризко, екс-голова СБУ Валентин Наливайченко, відомий історик Володимир В'ятрович та інші знані особистості. Спільними зусиллями активістів КУН нещодавно в селі Юшківці, що в Жидачівському районі на Львівщині, у приміщенні школи, де в молоді роки працювала Слава Стецько, відкрито музей. І робота з увічнення пам'яті справді великих українців триватиме.

– Інколи доводиться чути, що Ви надто вже непублічна людина: не піаритесь, зрідка з'являєтесь перед журналістами та широким загалом. Проте, коли виникає потреба віднайти кошти, приміром на пам'ятник Славі Стецько, поховання Василя Кука чи лікування зору Григорію Ільченку з Новомосковська, то Ви це робите без зайвого галасу. Чому саме таку тактику обрали? Керуєтесь відомим кредо: «Націоналіст – це патріот, який діє»?

– Ще з юнацьких часів я виніс глибоке переконання: обов'язково потрібно робити добрі речі для людей, але не обов'язково всім про те розповідати. Якщо ти чиниш добро, з часом воно повернеться до тебе сторицею від людей і від Бога. Тому я ніколи не ставив за мету розповідати на весь світ про ті речі, які роблю. У питаннях меценатства я не новачок, особливо стосовно українських проектів, українських постатей різних епох і часів. Зазвичай я намагаюсь максимально вкласти кошти в українську справу, хоча, як Ви зауважили, публічно я майже про це не розповідаю. Якщо перерахувати все, що я зробив, у фінансовому еквіваленті, то, повірте, це – дуже великі суми. Та навіщо про це багато говорити? Адже то моя особиста внутрішня потреба – робити реальні справи для України. Люди, якщо вважатимуть за потрібне, самі це поцінують. Якщо ж ні – то не біда, бо я отримую моральне задоволення вже від того, що я це роблю. Не заради того, щоб отримати від того політичні дивіденди чи певний імідж.

На жаль, зараз мало хто з українців вкладає меценатські кошти у відродження нашої минувшини та утвердження України в сьогоденні й майбутті.

– Чи правда, що Ви долучилися до відбудови гетьманської столиці – міста Батурина?

– Так. Усе, що там побудовано, – цитадель-фортеця, церква, частокіл – я фінансував як фізична особа, зі своїх власних коштів. Зі всієї України ліс до Батурина постачав, подарував речі до гетьманської скарбниці. Моя мета – справжнє, реальне відродження гетьманської столиці – міста Батурина, знищеного лютими недругами України. Пишаюся сам перед собою, що зробив це. До того ж, я беру участь у будівництві Тарасової церкви на Чернечій горі. Посильно допомагаю у будівництві церков на Київщині та по всій Україні. Намагаюся також підтримувати українські школи, лікарні, сиротинці. Я побудував чимало сиротинців, будинків для дітей сімейного типу. Якщо переводити на гроші, то це десятки мільйонів гривень. Проте широко це рекламувати – не в моїх звичках. Знаючи, до того ж, що на українські проекти мало хто сьогодні витрачає гроші в Україні. Меценатство вважаю своїм моральним обов'язком як українця, який живе на рідній землі і хоче, щоб тут жили мої діти і внуки. Я усвідомлюю, яку Україну хочу залишити своїм нащадкам і всім майбутнім поколінням українців.

ЦІНА ГАЗУ, ЧОРНИЙ ПІАР ТА ІГРИ ДЛЯ ТЕРПЛЯЧИХ УКРАЇНЦІВ

– Олексію Григоровичу, оскільки Ви – фахівець у газотранспортній сфері, то життєво важливу для України газову тематику в розмові з Вами оминати гріх. Отже, коли Ви були головою НАК «Нафтогаз України», то уклали з Росією договір на постачання газу за ціною 95 доларів за 1000 кубометрів аж до 2013 року. Як сталося, що з українців знову намагаються здерти три шкури за блакитне паливо, а перед тим ще й окупаційний російський флот залишили на нашій території буцімто в обмін на дешевший газ?

– Так. Україна досі могла б отримувати російський газ по 95 доларів за 1000 кубометрів газу (пункт 5 угоди від 2006 року). За умовами договору,

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Олексій ІВЧЕНКО: «УКРАЇНА І СЬОГОДНІ МОГЛА БИ ПЛАТИТИ РОСІЇ ЗА ГАЗ 95 ДОЛАРІВ»

Олексій ІВЧЕНКО і голова Братства ОУН-УПА Михайло ЗЕЛЕНЧУК.

жодна зі сторін упродовж 5 років не мала права змінювати цей статус-кво. Більше того, у підписаному під час мого керівництва НАК «Нафтогаз» договорі було затверджено: Україна піднімає транзитну ставку за транспортування російського газу через територію України до Європи з 1 долара до 1,60 центів за 1000 кубометрів на 100 кілометрів. Таким чином, ми збалансували бюджет «Нафтогазу». Себто грошей за транзит нам вистачало на оплату повного об'єму необхідного для України російського газу. Якщо хочете порівняти з сьогоднішньою ситуацією, то тих грошей, які ми нині отримуємо за транзит по існуючій транзитній ставці, вистачає лише на закупівлю третини необхідного нам зараз російського газу. Щомісяця Україна платить Росії за газ близько 700 мільйонів доларів, тобто близько 7 мільярдів на рік. А за транзит отримуємо близько 2 мільярдів доларів на рік, тобто вистачає менше ніж на третину того, що необхідно платити Росії. Коли я головував у «Нафтогазі», було все чітко збалансовано: отриманих за транзит коштів нам цілком вистачало на закупівлю російського газу. У цьому і полягає проста арифметика.

– Пройшов певний час по тому, як Ви залишили пост керівника НАК «Нафтогаз». Чимдалі, тим виднішими стають масштаби і причини того добре зорганізованого чорного піару супроти Вас, що мав місце тоді. Чому не захищалися? Адже Ви могли також донести до журналістів та усього суспільства правду про те, що тоді відбувалося і чому Вас так прагнули очорнити і змістити з посади.

– Коли я головував у «Нафтогазі», мені ніколи було боятися зорганізованих проти мене піар-акцій. Справді, чорний піар проти мене був професійно відпрацьований, системний, проплачений на дуже високому рівні. Особливої уваги я на це не звертав, сам не піарився і не виправдовувався. Вважав, що працюю на цій посаді для України, і моя робота буде оцінена українцями. Звичайно, мені було прикро, що мене били комуністи, ФСБ, «п'ята колона» в Україні. Але найбільш прикро і дивно було, що до цькування долучалися самі українці, в інтересах яких я діяв на посаді голови НАК «Нафтогаз». Мені це було не зрозуміло, чому українці ловляться на цей дешевий чорний піар, чому підхоплюють цю історію з тим злощасним мерседесом, яка виїденого яйця не варта. Чому не зрозуміли, що той мерс куплений не за бюджетні гроші, як це робилося і до мене, і після мене, а з прибутку, за корпоративні гроші. Чому ніхто не звертав уваги, що 2005 року, за час мого керівництва, НАК «Нафтогаз» уперше став прибутковим аж на 1,5 мільярда гривень. А до того був збитковим, і після того став збитковим. Чому не кажуть, що 15 мільярдів гривень тоді було заплачено в бюджет України (такого не траплялось ні до мене, ні тим більше зараз). Чому мовчать, що під час мого керівництва усі показники «Нафтогазу» були найкращими за всі роки, бо ми збільшили виробництво нафти на 3 відсотки, виробництво газу на 2 відсотки, на 15% підвищили переробку нафтопродуктів. Ми виграли тендер на видобуток нафти і газу в Єгипті (я особисто туди їздив, і ми виграли тендер на розробку двох родовищ нафти у Єгипті). До слова, цього року НАК «Нафтогаз» вже почав видобувати товарну нафту й газ саме там. А тоді мене навіть критикували, мовляв, для чого вкладаємо кошти у розробку єгипетських родовищ. То є результат моєї роботи: сьогодні ми вже звідти отримуємо нафту і газ. Зараз Україні як ніколи необхідна диверсифікація постачання енергоносіїв. Проте тоді ніхто не згадував про досить вагомі здобутки, говорили лише про мерседес, насправді куплений в розстрочку з економії коштів після скорочення автопарку в «Нафтогазі». Те, що після мене за кошти платників податків купили 5 мерседесів на Кабінет міністрів, – ніхто особливо не розводиться. При мені «Нафтогаз» ні копійки не брав з державного бюджету, навпаки – відраховував великі суми. Після мене – почав бюджет платити «Нафтогазу» – і всі мовчать, ніби так і треба. Мерседеси для міністерств купуються десятками. Можливо, мислячі люди заднім числом і зрозуміли, хто підписував стратегічні договори на користь України, відстоюючи українські інтереси, а хто ні. Та чи виграє від того Україна і ми з вами?

Мушу констатувати: на жаль, усі договори, що підписувалися моїми наступниками, були не на користь Україні. Користь мав хто завгодно – інші держави, приватні особи, але не Українська держава. Те, що підписував я, – прозоро і зрозуміло. Хай хтось сьогодні спробує мені дорікнути, де я підписав не ту цифру, де не відстояв український інтерес на переговорах. Цифри говорять самі за себе: я підписав ціну на газ для України 95 доларів за 1000 кубометрів на 5 років, підняв на 60 % транзитну ставку для Росії.

Що зробили після мене? За прем'єрства Януковича ціну газу для України підняли до 130 доларів за 1000 кубометрів, не піднявши для Росії транзитної ставки. Вони нівелювали підписану мною угоду, хоча їм нічого не потрібно було робити, а тільки дотримуватися пункту 5 цієї угоди. 2008 року ціну газу для України погодилися підняти до 180 доларів за 1000 кубометрів, залишивши без змін транзитну ставку. Українська сторона з незрозумілих для мене причин погодилася підняти удвічі ціну на газ для України, не піднімаючи при цьому транзитної ставки для Росії.

Подальші дії здійснював уряд Юлії Тимошенко: замість того, щоб повернутись до моїх угод, прем'єрка продовжила естафету підняття ціни на газ для України, не змінюючи транзитної ставки.

2009 року уряди України та Росії підписали, на мою думку, катастрофічний для України контракт, в якому базова розрахункова ціна газової формули для України була прийнята на рівні 450 доларів за 1000 кубометрів, тоді як у Європі ця ціна складала 280 доларів. Окрім того, підписали зобов'язання про завищені обсяги закупівлі газу в Росії, та ще й повинні були платити 300% штрафних санкцій за формулою «купуй або плати». У світовій практиці такого ще ніде не було – 300 %!!! Україну свідомо загнали у небезпечний енергетичний зашморг контрактом, з якого дуже складно виходити, бо він підписаний на міжурядовому рівні.

Ще і ще раз варто згадати 1996–1997 роки, коли Росія продавала Україні газ дорожче, ніж Європі. Чомусь про це ніхто не говорить. Я підрахував, що тільки за той період Україна продотувала Росію на 10 мільярдів доларів за рахунок заниженої в рази транзитної ставки для транспортування російського газу територією України. Це елементарні розрахунки.

«ГАЗПРОМ» ПЛЮС «НАФТОГАЗ» ДОРІВНЮЄ «ТВОЄ-МОЄ І МОЄ-МОЄ»

– Влада біло-синіх керує державою трохи більш ніж півроку. Проте за цей період устигла завдати чималої шкоди національній безпеці України і в економічній, і в освітній галузях, і на відтинку міжнародної політики. Останнім часом все активніше мусується запущена Кремлем тема «об'єднання» «Газпрому» з НАК «Нафтогаз». Нам ще й розповідають, як нам буде добре від того, що у нас заберуть нашу ГТС. Як Ви оцінюєте цю колізію?

– Та людина, яка здійснить злиття «Газпрому» й «Нафтогазу», а іншими словами – поглинання «Нафтогазу» «Газпромом» – бо активи зовсім різні, я без зайвих вагань кажу, – той, хто підпише від України щось подібне – стане вічним ворогом України, вічним ворогом українців. Тому що це автоматично призведе до втрати Україною енергетичної незалежности, а відтак і політичної. Те, що сьогодні розповідають, мовляв, поки-що не буде злиття, і таке інше, а буде СП на паритетних засадах, все це гра для тих, хто не розуміє ситуації. Це гра для терплячих українців. Але за цією грою стоять стратегічні для російської сторони речі. Біда втому, що сьогодні й українська переговорна сторона, й російська грають на одному боці. Сьогодні з української сторони немає позиції, яка б відстоювала в енергетичній частині українські національні інтереси. У цьому – найбільша небезпека.

Усі решта розмови і заспокоювання призведуть до того, що Україною буде повністю втрачено контроль – у будь-якій формі, це не має значення – злиття, поглинання, концесія, управління – над газотранспортною системою. Як тільки Україна згубить контроль над своєю ГТС, ми втратимо й енергетичну, і політичну, і національну незалежність. Потрібно, щоб українці це зрозуміли. Нині у мене складається враження, що українці цього не розуміють або не хочуть розуміти, і це є великою помилкою.

– Чи можна вважати підписання договору про злиття «Газпрому» з «Нафтогазом» державною зрадою, а того, хто це підпише, – державним зрадником і злочинцем?

– Абсолютно. А як би ви кваліфікували зраду національної безпеки держави? Енергетична безпека є тотожною національній безпеці. Хто загрожує національній безпеці – той є зрадником для України.

– Невдовзі нас чекають вибори до органів місцевого самоврядування. Не один рік точаться розмови про об'єднання націоналістичних та національно-патріотичних сил в єдиний державотворчий кулак. Згадаймо хоча б об'єднаний Форум українських націоналістів, до організації якого доклався КУН і Ви особисто і в якому взяли участь низка провідних патріотичних організацій (ОУН(б) та ОУН(м), Всеукраїнське братство ОУН-УПА, Спілка офіцерів України, Всеукраїнське товариство політв'язнів та репресованих тощо).У зв'язку з цим наступне запитання: чи буде КУН під час жовтневих виборів іти єдиним фронтом з побратимами-однодумцями, аби здобути владу на селищному, районному та обласному рівнях? Адже місцева влада – найближча до людей…

– Я готовий до співпраці з усіма однодумцями. Буду підтримувати і консультуватися з представниками різних національно-демократичних сил в Україні, для кого головною метою у політичному і повсякденному житті є побудова Української незалежної держави. Не маю у цій частині амбіцій, не вважаю, що маю бути альфою і омегою. Якщо знайдеться людина, котра зможе адекватно очолити процес єднання правих сил, то я підкладу їй плече і допомагатиму.

Закликав і закликаю сьогодні всі націоналістичні і патріотичні сили об'єднатися, щоб максимально провести до місцевих органів влади патріотів. Повірте, на будь-якій посаді хороший професіонал, але не патріот, нічого доброго для нашої держави не зробить. Можливо, зробить все для себе, щоб згодом покинути Україну разом з нажитими тут грошима. Патріот-професіонал діятиме інакше. Тому я за те, щоб ми проводили до місцевих владних структур патріотів-професіоналів. Якщо нам це вдасться – то буде наша перемога. Відтак Україна поступово підніматиметься з колін. Я намагаюся все життя навіть особистим прикладом доводити, що українці не мають права і не повинні чинити за накинутим принципом «два українці-три гетьмани». Заради майбутнього держави кожен із патріотів повинен наступити на горло своїй власній пісні, своїм амбіціям. Буде добре більшости українців – буде добре й кожному з нас.

– Щира вдячність за розмову.

Розмову вела
Ольга СЕРГІЙЧУК

З ЛІТОПИСУ БОРОТЬБИ

Степан СЕМЕНЮК:
УПА БУЛА ЛЮДЯМ РІДНОЮ

Що тут пояснювати? В українців завжди була мрія про свою державу. А 1939 року приїжджають радянські війська, а там людей підбирали з українців. Школи перейшли на українську мову. Правда, ввели й російську. Учителі пройшли перепідготовку.

Я сам, уже будучи членом ОУН, став учителем історії, 1940 року пройшов підготовку в секції істориків.

Але після приходу радянських військ минуло два-три місяці, і з крамниць зникло все. Усе викуповувалося «визволителями», які відправляли продукти й товари до себе на батьківщину, проте нічого не привозили. Безперервно тривали мітинги, збори в містах. Люди запитували нову владу, чому немає мила. Нам відповідали: спочатку слід побудувати склади, а потім привеземо мило.

Ставлення до Чернової армії змінювалося...

Потім почалися арешти.

Німці ж були по-своєму «чесними», вони могли повісити людину, сфотографуватися на тлі шибениці та надіслати фото своїй жінці. Вони здобували життєвий простір без риторики про ощасливлення українського народу.

– Чи знали Ви Степана Бандеру і Романа Шухевича особисто?

– Вам тяжко зрозуміти, що таке підпілля... Краще, аби ви цього не переживали. Ми жили під чужими документами, чужими іменами. На одній конференції був чоловік, на якого я звернув увагу. А потім упізнав його на фотографії, це був Роман Шухевич.

А Бандеру арештували 1941 року, судили, кинули до концтабору, після 1944 року його теж в Україні не було.

Але щодо Бандери й цієї суперечки – дати йому героя не дати героя... До речі, багато хто з нас відмовився від державних нагород. Не буду говорити, чи був Бандера героєм. Але він був лицарем. 1941 рік... Уся Європа схилилася перед Гітлером. І Бандеру, якого арештували, офіційна влада Німеччина просить: відмовся від акта проголошення незалежної Української держави і тебе відпустять. Хто зважився сказати тоді Гітлеру: «Ні»? Хто? Тільки Бандера. Й опинився в німецькому концтаборі. Його братів німці у цей час забивають в інших концтаборах.

УПА ЗРОСТАЛА В БОРОТЬБІ З ФАШИСТАМИ

Проросійські політики йому начебто не можуть вибачити створення батальйонів «Нахтігаль» та «Роланд».

У той самий час, коли Молотов з Ріббентропом були в чудовій спілці, аж до проведення спільних парадів, коли Москва активно допомагала Гітлеру своєю сировиною, хлібом (аж до 1941 року), було створено два українських батальйони, які нараховували не більше семисот солдатів. У російських військових формаціях при німецькій армії налічувалося понад два мільйони росіян. Там було кілька російських армій, які загалом називають власовцями.

Кричать про тих сімсот українців... А про два мільйони чомусь не дуже говорять. Більше того, власовців реабілітували. У Росії точиться дискусія про Власова, і ніхто не дає однозначної оцінки. Він виступав проти Сталіна. Російські історики відверто його не засуджують... Він створив армію, яка боролася проти більшовизму. Більше того, нам товчуть, що уніатські монастирі України та Білорусі були «посібниками окупантів». Але не згадують, що митрополит Вільнюський та Литовский, екзарх Московського патріарху Сергій (Вознесенський) уже на другий день після приходу німців відслужив молебень за «освобождєніє от атеистического большевизма – худшего зла в мире». Він створив у окупованих областях Росії православну місію з осідком в Печерському монастирі Пскова. І це дуже добре показує, як населення ставилося до совєтської влади. Цей митрополит був пов'язаний із Власовим.

– Як формувалася УПА?

– Перші штаби були створені на Волині, там умови для цього кращі – ліси, болота. Там був найтяжчий німецький режим.

У Галичині німці лютували менше. Ці території раніше були під Австро-Угорщиною, старші люди знали німецьку мову. А в нас, на Волині, режим був дуже жорсткий. Мого дев'ятирічного племінника вбили просто тому, що він не сподобався якомусь німцеві. Машина проїжджала, дали по ньому чергу й усе...

Будь-яку армію, навіть чоту (взвод – **Авт.**) за один день не створиш. Українська Повстанча Армія, як вона називалася, насправді створювалася довго. Ми почали створювати свої збройні відділки ще за часів Польщі. А назвали її армією тоді, коли вона була остаточно сформована на засадах регулярного війська, з усіма службами, зокрема медичною та господарчою. Це завершилося по перших боях з німцями.

В УПА служили ті, хто сидів у польських, мадярських, румунських тюрмах. Українські ж землі були і під Румунією, і під Мадярщиною, і під Польщею. Склад УПА – це окрема довга тема. Скажу тільки, що в нас було двісті генералів колишньої Української Народної Армії.

Крім того, українці в Польщі, Румунії, Чехії, коли навчалися в університеті, проходили військову підготовку, служили у своїх арміях.

УПА зростала й творилася в боротьбі із німцями. У травні 1943 року ми вже мали власні військові школи старшин. Випускали військових у рангу поручника (лейтенанта). Термінологія в УПА була українська. Був сотник (капітан)...

Німці 1943 року в одній зі своїй газет оцінювали чисельність УПА від 120 до 180 тисяч людей. Але навіть аби армія налічувала 10 тисяч чоловік, то хіба вона могла б утриматися так довго, якби її не підтримувало місцеве населення? Німці або грабували населення, або депортували. Оточували міста, ловили здорових жінок і чоловіків, садили в машини й вивозили або в табір, або в село висилали до господарів чи на фабрику. Ми запобігали депортації, рятували людей.

Лише влітку 1943 року Німеччина відірвала від фронту на боротьбу з УПА на Волині 30 тисяч солдатів, з літаками й танками.

– Де воїни УПА брали зброю?

– Ми її позичали... *(Усміхається).* А як ви гадаєте, в кого сьогодні беруть зброю кавказці? Їм постачає світовий ісламістський терористичний рух.

– Він постачає їм російську зброю?

– Їм продають російські генерали. Але радянські генерали під час Другої світової війни зброєю начебто не торгували.

На початок війни за відкритими архівами на рубежах України було майже 9 мільйонів чоловік радянського війська. Це у півтора рази більше, ніж становила вся німецька армія. А ви знаєте, скільки з 9 мільйонів відступило на схід із початком війни? 800 тисяч. А решта здалися німцям, або розбрелися. Самих тільки дезертирів загороджувальні загони розстріляли понад десять тисяч чоловік.

Уявляєте, ті 9 мільйонів людей мали зброю. А німці, як ішли вперед, зброю не підбирали, у них був бліц-криг. А ми підбирали. Через два місяці після бліц-кригу сюди йшла німецька адміністрація. У нас було два місяці для власного становлення, і ми його використовували. Ми мали свої збройові (майстерні, де ремонтували зброю). Але ми не мали можливости виробляти зброю. Також брали німецькі бойові склади, де не було великої охорони.

Нині кремлівські ідеологи та їхні представники в Україні нас наполегливо намагаються переконати, що бандерівці – це бандити...

ОУН Бандери була не військовою організацією, а політичною. Вона не займалася військовими справами, але готувалася до того, що свободу треба буде здобувати – і за допомогою зброї, і за допомогою дипломатії. ОУН створила УПА в боротьбі за українську державність. І це вже було пізніше.

ОУН ми організовували 1929 року. УПА творилося весь час. Повторю: найактивніше УПА формувалося під німецькою окупацією. І перші сутички мала з німцями.

Але не забувайте, після 1946 року близько 60 тисяч співробітників НКВД-КДБ воювали проти УПА. Дискредитація УПА була колосальна. Радянська влада створювала терористичні групи, які вбивали мирне населення під виглядом УПА.

Сьогодні в пресі друкуються сповіді колишніх енкаведешників, котрі, видаючи себе за вояків УПА, убивали дітей та жінок.

Протягом 1946 року на Поліссі відбулося близько півтори тисячі боїв проти УПА. 1947 року були створені закони органів Держбезпеки, які тероризували населення під виглядом ОУН-УПА. За окремими даними, радянська армія використала півмільйона військовиків для боротьби проти українських націоналістів.

УПА БУЛА ЛЮДЯМ РІДНОЮ

СРСР був наддержавою, мав атомну бомбу. А УПА ще й через двадцять років після завершення Другої світової війни сиділи по лісах, боролися. На що вони розраховували?

Знаєте, німці були створили Варшавське єврейське гетто – із єврейською поліцією, управою. То була самоуправа, де євреї працювали. Бо мусили. Німці приходили до управи, могли сказати – дайте десять тисяч чоловік на роботу. Тих людей забирали, висилали до Аушвіцу, нищили. У цьому Варшавському гетто за два роки із 350 тисяч залишилося 5 тисяч євреїв! Що їх чекало далі? Газові комори, як і решту попередників.

У цьому гетто були відважні хлопці, які змовилися, підняли повстання. Вони назвалися Жидівська бойова організація. Саме так вони себе називали. Вони мали зброю. Гадаю, купили в німців. Учасник цього повстання вижив. По війні був лікарем у Варшаві, помер кілька місяців тому. Ці хлопці знали, що не знищать німецької армії. Але що їм залишалося? Працювати на німців, а по закінченні цієї праці йти як барани на смерть у газових коморах?

Настає момент, коли ти повинен вибрати, усвідомити, що ти людина, яка має честь і гідність. Сьогодні легко дискутувати... А щоб краще зрозуміти людину, проаналізуйте ситуацію, у якій вона опинилася.

Ви можете сказати, що я бандит. Можете сказати, що чеченка, яка бере на себе вибухівку й помирає, теж бандитка. А той генерал, який висилає нищити чеченців десятками тисяч, ким є?

Я у квітні познайомився з чеченцем, з яким у одному купе їхав до Швеції. Він казав мені, що його народ невеликий, їх було близько мільйона. За його словами, з часів депортації чеченців 1944 року по сьогодні після всіх воєн їх залишилося близько 400 тисяч. Гадаєте, чеченці колись це забудуть? Хай би хто був так званим президентом Чечні...

– Чи були в УПА етнічні росіяни та євреї?

– При УПА були відділи національних меншин – узбецький, казахський, азерський, була сотня росіян. І євреї були. Росіяни не хотіли воювати проти червоних партизанів та проти росіян. І ми їх не змушували.

Скажу, як потрапляли до нас росіяни та нацменшини. Німці вчиняли дуже жорстоко з полоненими. Зазвичай полоненим допомагав Червоний Хрест. Ті, кого не розстрілювали, отримували листи, продукти. Червоноармійці як полонені не були охоплені нормами міжнародного права. Сталін, як ви пам'ятаєте, сказав, що в нього немає полонених, у нього є або загиблі герої, або зрадники. Їхня влада їх зреклася.

Зазвичай, полонені гинули під дощем. А німці могли пристрілити тих представників цивільного населення, хто давав їм їсти.

А потім полонених почали відгодовувати, щоб використовувати проти нас. Тож нам було вигідно мати колишніх червоноармійців як союзників і допустити, щоб німці використали їх проти нас. Національні частини були автономні, вони жили своїм національним життям.

– Ви не боялися російської сотні та інших колишніх червоноармійців?

– Серед них зрадників було не більше, ніж серед наших.

– Які момент війни Ви запам'ятали найбільше?

– Заходимо в село, а люди біжать назустріч: українська армія, це – українська армія... Вона була людям рідною.

Розмовляла
Лана САМОХВАЛОВА (УНІАН)

Бійці УПА.

Закінчення. Початок на 1-й стор.

ВИБОРИ-2010: КАНДИДАТСЬКІ ПОРТРЕТИ

ПРІОРИТЕТИ РОКСОЛАНИ ЛЕМИК

Ілько КОЛОДІЙ

Роксолана Лемик народилася в сім'ї, де панував культ, а швидше героїчний дух Миколи Лемика, відданого патріота-націоналіста, який у 19-річному віці з наказу проводу ОУН пішов на завдання, що межувало з вірною смертю. Юнак його виконав з честю і лише щасливий випадок врятував йому життя. За вбивство в жовтні 1933 року начальника канцелярії консульства СРСР у Львові Майлова (атентат виконувався на знак протесту проти штучно організованого в Україні голоду) Микола Лемик отримав довічне ув'язнення.

Визволення з тюрми принесла йому Друга світова війна з початком вересня 1939 року. На війну Микола дивився не лише як на людську трагедію, що сіє довкола себе морок смерті. Загартований член політичної організації розглядав її ще й як черговий шанс вибороти для України віками омріяну незалежність. Тож з головою знову поринув у вир нагальних справ – став, зокрема, одним з активних організаторів Похідних груп ОУН. З початком російсько-німецької війни у 1941-му сам очолив Похідну групу «Схід». Та, на жаль, уже в жовтні крайового провідника на Східноукраїнських землях схопило гестапо. З його рук вирватися не вдалося. Миколі Лемику йшов тридцятий рік!

Очевидно, що Роксолана Лемик про все це знала. Її батько, Ярослав Лемик, доводився Миколі рідним племінником. Звісно, він розповів доньці про стрийка більш детально вже тоді, коли виросла з коротенької спіднички, хоча про її націоналістичне виховання дбав змалечку. Найперше Роксолана мала патріотичного хрещеного батька. Ним згодився стати друг і однодумець сім'ї, дисидент, поет Ігор Калинець. Правда, тримав до Хреста Роксолану заочно, бо відбував у квітні 1974 року покарання в совєтських концтаборах...

Щойно зібралася йти до першого класу, з квартири було прибрано телевізор, – аби не баламутив свідомість дитини «радянським способом життя». З'явився він знову лише після того, як Роксолана закінчила школу. Телевізор їй замінювали українські книжки, журнали. В дитинстві любила читати збережені в сім'ї числа довоєнного «Світу дитини». До того журналу в родині ставилися з особливим пієтетом. Він був і цікавим, і надзвичайно патріотичним. Недарма ще на зорі проголошення Незалежності мама Роксолани Лілія Лемик взялася відродити заборонений комуністичною владою часопис, а з ним і правду про Січове Стрілецтво, героїку УПА... Згодом після її смерті всі фінансово-видавничі клопоти перебрав на себе батько, і журнал, хай у непростих економічних умовах, але продовжує надходити до найменших українських читачів...

Тут не маю на меті переказувати всю біографію доцента-правника Львівського національного університету імені Івана Франка, депутата, члена комісії з питань культури, промоції, ЗМІ та туризму Львівської міської ради Роксолани Лемик. Кілька штрихів навів лише для того, аби показати те здорове підґрунтя, на якому плекалися її характер, засадничі життєві принципи, ідеали, уподобання чи, кажучи «сучасною» мовою, менталітет і пріоритети. Отже, не слід дивуватися, що активна життєва позиція привела Роксолану в політику, і вона опинилася саме в Конгресі Українських Націоналістів. Вступ до Львівської організації був більш ніж органічним, підготовлений уже згадуваним досвідом життя попередніх поколінь в родині. Членом КУН є також її батько Ярослав Лемик, відомий у Львові громадський діяч, керівник Львівського «Карітасу», видавець і редактор уже згадуваного дитячого журналу «Світ дитини»...

Переконаний, на патріотичних і моральних засадах нині слід наголошувати особливо, бо маємо в суспільстві надзвичайно розмиті поняття честі, гідності, порядності, зрештою, національної культури... Це видно неозброєним оком щодня. У маршрутці, коли літній жінці ніхто не поступиться місцем... На сцені, звідки часто лунає зденаціоналізована вульгарщина. Це плюгавство пхається нам в очі з екрану телевізора в образах жорстоких розбоїв і нетрадиційних орієнтацій. А що казати про парламентський купол, де «бурхлива» депутатська діяльність часто-густо замішана на блюзнірстві, цинізмі, банальних підкупах, зраді національних і людських інтересів... Що говорити про найвищі щаблі влади... Ну, як сприймати Роксолані Лемик заяву президента Януковича про те, що Голодомор в Україні не був геноцидом українського народу! Її кревняк Микола Лемик знав про це ще в тому ж 1933-му! Чи як слухати паплюження табачниками імен Степана Бандери і Романа Шухевича, на чині і відданості українській справі яких її виховувала змалечку батьки!..

– Нині, наслухавшись «державницьких» перлів біло-синьої влади, легко впасти у смуток, зажуру, але ж хіба це вихід? – риторично запитує Роксолана.

І цитує відомі рядки про те, що «плач не дав свободи ще нікому, а хто борець, той здобуває світ».

Так, світ треба здобувати конкретними справами і вона, часто на шкоду сімейному затишку, поринає у вир проблем у царині, що належить до компетенції уже згадуваної комісії.

А їх тут чимало. На перший погляд видається, що всі починаються з браку фінансування культурних закладів і заходів. Такий гріх справді є, але він хронічний, і тому слід шукати інші виходи. Роксолана переконана, що багато в цій галузі залежить від кадрів, нестандартних підходів, підприємливості, моральної підтримки влади.

Натомість, стверджує вона, влада в тих скрутних умовах веде себе часто ганебним чином. Корупція святкує бал нині у чиновницьких кабінетах. І з тим не так легко впоратися. Ніби й бачиш, що все шиється білими нитками, а схопити за руку не маєш права. Ось приклад. Міський голова через коліно ламає депутатський корпус, аби віддати Руслані Лижичко кінотеатр імені Івана Миколайчука на вул. Личаківській в оренду на десятки років. Віддати без усякого конкурсу, на надзвичайно «лагідних» умовах. З чого б це? Депутати впираються раз, другий... Ось вам і прозорість влади, хоча комісія, членом якої є Роксолана Лемик, свого дозволу на такий крок не давала.

А скільки чуток довкола комунальних кінотеатрів. Вони в жахливому стані. Доводяться до такого стану, аби потім поставити усіх перед доконаним фактом. А спитати, як слід, не можна (за кінорепертуар найперше), бо ж кинуті напризволяще, не фінансуються, як слід, з міського бюджету і виживають усілякими правдами і неправдами. Позиція комісії і Роксолани Лемик тут чітка. Кінотеатри слід виставляти на прозору приватизацію без права перепрофілювання, або в довгострокову оренду (на конкурсній основі, звичайно, з чітким обрахунком вигоди і користі для громади міста)...

В полі зору комісії і проблеми Шевченківського Гаю.

Тут як мінімум два десятки об'єктів вимагають негайної реставрації. Та й фонди не в кращому стані, бо зберігаються в непридатних приміщеннях. Нині вже не йдеться про розвиток Музею, поповнення експозиції... Основна проблема – як рятувати те, що залишилось.

У цьогорічному бюджеті депутати затвердили на потреби музею 300 тисяч гривень. Однак за пропозицією комісії вирішили не довіряти одразу всі кошти нинішньому керівництву, а давати їх порціями, аби легше можна було контролювати їхнє використання.

– Річ у тім, – наголошує Роксолана Лемик, – що чимало претензій ми мали до освоєння коштів минулого року. У Шевченківському Гаї склалася тривожна ситуація із реконструкцією лемківської хати, на яку було виділено 100 тисяч гривень. Експонат нині фактично знищений. Адже, розпочавши реставрацію, не продумали та не передбачили наслідків половинчастого втручання в долю хатини. Виділивши кошти на латання даху, ніхто не провів ґрунтовної експертизи, не встановив істинного діагнозу цього об'єкта. А снігопади у лютому просто проламали дах. Бюджетні кошти пішли за вітром, – підсумовує Роксолана Лемик...

Та не всі новини тривожні. Вперше за багато років в районі вулиці Івана Мазепи відкрито міську бібліотеку. Набуває популярності програма підтримки україномовних видань у Львові, умови конкурсу для якої активно розробляла Роксолана Лемик. Успішно прижилася ідея солідарної організації культурних заходів у місті. Раніше все брала на свої плечі влада. І, звісно, не всюди встигала, не мала змоги часом навіть глибше вникнути в сутність того чи того мистецького свята. Нині ж до акцій залучають громадські організації, комітети, групи, які подають на розгляд комісії свої пропозиції. І тоді такий захід не є формальним відбуванням, а приносить реальну користь... Так було, зокрема, з вшануванням львівського поета Богдана-Юрія Антонича.

Завершуються роботи щодо впорядкування поховань жертв комуністичних репресій на Янівському цвинтарі. Активно долучилася до цієї акції Ліга українських жінок у Львові, що діє під егідою Конгресу Українських Націоналістів. Роксолана також є членкинею Ліги.

Зрештою, Роксолані Лемик не вельми зручно розповідати про свою громадську і, зокрема, депутатську діяльність. До депутатського щоденника занотовує те, що потребує її втручання, допомоги, поради, а не власні заслуги перед громадою. Вона готова до звіту перед львів'янами, бо балотуватиметься в депутати міської ради й на нинішніх виборах. Але не як магнатка, яка прагне завдяки посвідченню зберегти чи примножити свій бізнес. І не як чиновниця, котра воліє за всіляку ціну втриматися у розкішному посадовому кріслі. А як активна мешканка міста Лева, громадянка з твердими націоналістичними принципами і юридичними знаннями.

ЛИЦАРЕВІ СЛОВА ВАСИЛЕВІ СТУСУ

3 вересня 2010 року у Вінниці вшанували річницю загибелі Василя Стуса. Людей було багато, особливо багато було молоді, що надзвичайно радує. Ініціатором цього заходу був Конгрес української інтелігенції, серед інших – представники від культури, Стусівські читання, громадські організації державницького спрямування. Конгрес Українських Націоналістів не міг залишитися осторонь такої події. Ми єдині, хто прийшов до пам'ятника Василеві Стусу з державним та партійним прапорами, що надало цьому дійству величности й урочистости.

...Вшановували Великого Українця, Героя України (посмертно), полум'яного борця за волю України, людину, яка безстрашно виявила спротив тоталітарному режимові, не боячись наслідків, зрештою, нашого земляка, – Василя Стуса. Ми пишаємося та схиляємо перед ним голови за його громадянську позицію, мужність, принциповість, а у творчості – за його щирість, правдивість, талант.

Тодішній режим знищив фізично В.Стуса, але його духу знищити неможливо. Все більше і більше людей відкриває для себе Стуса, беруть його за взірець, відкривають у собі патріотизм, іскру якого запалив у них Стус своїм життям, яке згасло у 47 років. Скільки він ще міг би зробити! Скількох людей просвітити правдою! Але... Не вважав себе поетом, але писав такі вірші, які допомагають багато чого зрозуміти в цьому житті.

До пам'ятника Стусові поклали квіти від відділу культури, від української інтелігенції, від громадських організацій і просто від вдячних нащадків. Своїми спогадами поділилася Ніна Гарматюк, вдова вінницького гумориста Анатолія Гарматюка. Вона розповіла про знайомство і співпрацю з В.Стусом у Донецьку. Серед виступаючих – голова Конгресу української інтелігенції В.Кобець (він же очолює Стусівські читання), поетеса С.Травнева, заст.відділу культури С.Гарбулінський, письменник, професор А.Подолинний та інші. Читали свої та вірші В.Стуса молоді талановиті поети. Без пісні ніяк не обійтись, тож улюблену пісню Василя Стуса виконала Ольга Крива (КУН, ВЛУЖ), а на завершення – «Червону калину» співали всі. Дух Стуса витав над Вінниччиною. Візьмімо ж того духу для підкріплення свого, для ствердження життєвої позиції Великої Людини.

Прес-служба Вінницької ОО КУН.
(Голова ВЛУЖ у Вінницькій обл.
Ольга КРИВА)

МИСТЕЦТВО І ПРАВДА ІСТОРІЇ

У театральному житті столиці України – свіжий вітер: 23 вересня о 18 годині у Центрі культури та мистецтв Дніпровського району (Алматинська,109) глядачі побачать п'єсу Володимира Петранюка «Чорна рілля. Любов і смерть Степана Бандери». Поспішайте, відкиньте суєту, якщо хочете зрозуміти, якою людиною насправді був легендарний очільник національно-визвольного руху в Україні ХХ століття. Вдруге п'єсу можна буде подивитися на Покрову – 14 жовтня о 19 годині на кону Будинку актора (Ярославів вал, 7).

ЧЕРЕЗ ТЕРНИ ДО ВОЛІ

Володимир Петранюк. «Чорна рілля, або Любов і смерть Степана Бандери»

Ольга СЕРГІЙЧУК

Художній керівник і директор Театру української традиції «Дзеркало», актор, режисер, драматург, голова Дніпровської районної організації КУН Володимир Петранюк написав п'єсу-трагедію на одну дію «Чорна рілля. Любов і смерть Степана Бандери». Без перебільшення – то є знакова подія в сучасній українській драматургії. Вочевидь, для митців настає час глибокого осмислення людської сутности національних героїв. Отже, театр «Дзеркало» взявся донести правду про Бандеру до сердець глядачів. Втім, найкраще про це розповість сам Володимир ПЕТРАНЮК.

– Створити образ провідника нації Степана Бандери – завдання не з легких. Тут не підійшло б ані єлейне оспівування, ані зовнішня героїка на кшталт голлівудських бойовиків. Як Ви впоралися з цим? Чи відчує глядач душу Степана Бандери?

– Трагедія «Чорна рілля. Любов і смерть Степана Бандери» має стати прапором репертуару театру української традиції «Дзеркало». У п'єсі я створив штучну театральну ситуацію для того, щоб риси Героя і Антигероя – Степана Бандери і Сташинського – віддзеркалились уповні.

Річ у тім, що постать Степана Бандери – не з примітивних. Відчув це, працюючи над трагедією. Спочатку розгубився. Почав шукати, перечитав усе, що міг, розмовляв з багатьма людьми. Зрозумів, що майже нічого немає у великій літературі, драматургії, кінематографі про справжню людську сутність українських лицарів, яким був Бандера. Я спробував зрозуміти його жертовність і шлях, внутрішні пружини цієї людини. Він був ідеологом, рушієм історичних подій.

У п'єсі проступає євангельська тема, адже Бандера був віруючою людиною, звертався до Святого письма, походив з родини священика.

Усе життя Степана Бандери – це шлях до незалежности України, позначений перемогою – здобуттям незалежности Україною. Але боротьба триває. Нам треба здобути реальну незалежність нації.

Як актор і режисер найбільшим здобутком Степана Бандери я вважаю проголошення Української Незалежної Держави 30 червня 1941 року. Це та підвалина, на якій побудована наша нинішня державність. І про це наші можновладці «сором'язливо» мовчать. 1991 року незалежність України була не просто ПРОГОЛОШЕНА, а ВІДНОВЛЕНА. Тому що ПРОГОЛОСИВ ЇЇ ЛІДЕР УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ СТЕПАН БАНДЕРА РАЗОМ З ЯРОСЛАВОМ СТЕЦЬКОМ.

Бандера асоціюється у мене з шотландським королем Брюсом, який не підкорився англійській короні, і це до сьогодні спонукає шотландців бути самими собою, внутрішньо незалежними. Так само і для нас, українців, – проголошення самостійної України 30 червня 1941 року – це такий стовп, на якому буде тисячі років триматися Україна. Це моє глибоке переконання.

Жертовна смерть Бандери, щиро кажучи, стала рушійною силою української незалежної ідеології на багато поколінь вперед. І тут ми не можемо не згадати про жертовність Господню (то взірець для віруючого українця, у тому числі й для Степана). Провідник же постійно, в один і той самий час, бував у церкві, де вороги могли його легко знайти. І це щє раз спроваджувало Бандеру на той терновий шлях, що звершився наприкінці його життя. У пам'яті спливають асоціації з чашею жертовною, з Ісусовою молитвою в Гетсиманському саду...

Я хотів, щоб у п'єсі Степан Бандера постав цікавою і живою людиною.

Пошук Бандери у мене переріс в ідею-фікс. Я вже спати не міг. І знаєте, що відбулося? Мені наснився план п'єси – сім епізодів, від початку до завершення. Я прокинувся о 5 ранку, схопив щоденник, вийшов на вулицю і записав. Це було напередодні Покрови. Рік працював, і вийшло 13 епізодів. Доки писав п'єсу, мені Бандера снився ледве не щодня. Дописав – перестав снитися.

Сцена з вистави.

Марина БРАТЕРСЬКА-ДРОНЬ,
доктор філософських наук,
професор Київського національного
університету театру, кіно й телебачення
ім.І.Карпенка-Карого

Минулого року виповнилося 100 років від дня народження й п'ятдесят років від дня смерті Степана Бандери. Одна із ключових постатей національно-визвольного руху водночас залишається однією з найбільш суперечливих, а також маловідомих для широкого загалу наших співвітчизників. Писати про таких людей надзвичайно складно і водночас цікаво, адже їхні непересічні, трагічні долі приховують незнані світи людської душі, розкривають велич людського духу. Саме цьому й присвячена трагедія на одну дію Володимира Петранюка «Чорна рілля, або Любов і смерть Степана Бандери».

Володимир Петранюк – український актор, режисер, письменник і драматург, керівник Київського театру української традиції «Дзеркало». Літературною діяльністю займається понад тридцять років, його роботи відрізняються письменницьким талантом – оригінальністю замислу, філософським наповненням сюжету, емоційною щирістю й гостротою характерів. Автор уміє в, здавалося б, звичному перебігу подій, розкрити космічний смисл покликання земного буття людини.

Обираючи героєм свого твору постать Степана Бандери, драматург розкриває маловідомі сторінки його біографії, а саме потаємні почуття і стосунки із трьома коханими жінками. Але розповідь не тільки, а можливо й не стільки про це. Дія розгортається, так би мовити, у двох часових вимірах – минуле і сучасне, яке відбувається в останні часи життя героя, а саме 15 жовтня 1959 року в Мюнхені. І хоча в основу п'єси покладені реальні факти біографії Бендери, автор підкреслює художній прийом вірогідності подій, у передмові він наголошує, що «такого не було ніколи», проте цілком могло статися.

Ніби відчуваючи останні хвилини життя, головний герой твору подумки зустрічається з тими, кого кохав, почуття до яких у найтяжчі періоди життя зігрівали його душу, підбадьорювали дух, стверджували у вірі, давали сили для боротьби. Кожна зустріч стає символічною і розкриває певні риси характеру Степана – ось він по-дитячому закоханий сором'язливий підліток, романтичний і пристрасний юнак, зрілий чоловік, для якого любов до близьких невід'ємна від любові до Батьківщини. Ці спомини органічно вписуються в реальну площину подій, які відбуваються в маленькому барі на березі річки Їзр. Саме тут герой віч-на-віч зустрічається з людиною, яка принесе йому смерть. У внутрішньому, прихованому протистоянні Бандери і агента НКВС розкривається філософська думка автора. Недарма опонент Бендери згадує вчинок Юди, який буцімто зрадив Христа заради вищої ідеї Воскресіння.

Тож головний конфлікт переноситься в духовну сферу вибору між свободою і особистим щастям. Свого часу наш земляк, видатний філософ Микола Бердяєв зазначав, що головна складність проблеми свободи полягає в її соціальних наслідках, у тому, що середня людина маси, по суті, не дуже переймається свободою. Людина настільки слабка, що ладна зміняти свободу на спокійне щастя безвідповідальности. Для самого мислителя питання вибору між свободою і особистим щастям вирішувалося однозначно – не можна дорожити життям, негідним людини. Максимальна свобода є свободою духовного життя, мінімальна свобода є свободою матеріального життя.

Тож у людини є два земні шляхи – «тісний» і «широкий». «Тісний» шлях або горній, яким ішов Христос, ішли апостоли, герої, мученики. Він вузький і страдницький на вході, проте світлий і широкий на виході. «Широкий» шлях – це дольна путь, вона простора й легка на вході, проте тісна й болісна на виході. Герой «Чорної ріллі» обирає перший шлях до Істини, як він сам каже: «через терни до волі», його опонент обирає другу путь «забіганих обивателів»: їжа – дружина – робота – коханка – шоп.

І хоча автор п'єси не виносить категоричних суджень, уникає пафосних промов, проте стає очевидним, що для нього це питання також набуває принципового значення.

Отже, істина одна, шляхів до неї безліч. Кожна людина має право на вільний вибір своєї долі, свою особисту свободу, свою правду. Все залежить від того, як хто розуміє щастя, мету і сенс свого життя. І дай Бог, усім нам не помилитися у своєму виборі, не зачинити перед собою браму, що веде до царини Духу, світу істини. Саме про це п'єса Володимира Петранюка, твір, який спонукає до роздумів, переживань і головне – надихає до особистої творчости, а відтак, стверджує віру в людину, в майбутнє нашої країни.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net
www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 5 000
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9